Paradise Kiss

Tervetuloa paratiisiin

Teksti: Henna-Riina Kakkola

Ai Yazawan shoujoklassikko *Paradise Kiss* löysi marraskuussa vihdoinkin tiensä Suomen kauppojen hyllyille. Argentiinalaiskustantamo Editorial Ivrean Suomen-toiminnan jatkumisesta uutisoitiin jo viime kesänä, mutta *Paradise Kissin* ensimmäistä osaa jouduttiin odottamaan hyvän aikaa.

Ai Yazawa lienee monelle suomalaiselle tutumpi viimeisimmästä sarjastaan, Egmontin suomeksi julkaisemasta *Nanasta*. Molemmat sarjat osoittavat suosiollaan, ettei Yazawa ole turhaan kehuttu mangapiirtäjä.

Muotilehdestä kansainväliseen suosioon

Paradise Kiss julkaistiin alun perin Shodenshan *Zipper*-muotilehdessä vuosina 1999–2003. Sarja sopii teemoiltaan lehteen hyvin, vaikka mangasarjat julkaistaankin yleensä omissa lehdissään. Sen kokoomapokkareita on myyty pelkästään Japanissa yli kuusi miljoonaa kappaletta, ja tarina on käännetty joko mangana tai animena yli kymmenelle kielelle.

Manga on Yazawan vanhemman teoksen, *Gokinjo Monogatarin* itsenäinen sisarsarja. *Paradise Kissin* lukeminen ei edellytä edeltäjänsä tuntemista, mutta molemmissa esiintyy joitain samoja hahmoja. Muutama hahmoista onkin suomalaisille lukijoille tuttuja jo *Nanan* bonussivutarinoiden kautta.

Sarja kuuluu ehdottomasti omiin suosikkeihini, ja odotin sen suomijulkaisua innolla. Yllätyin Ivrean erikoisesta päätöksestä julkaista sarja kymmenessä osassa alkuperäisen viiden osan sijaan, vaikka taustalla onkin suoraan hintaan vaikuttavia seikkoja.

Vauhdikas muutos arkeen

Paradise Kiss kertoo lukiolaistyttö Yukari Hayasakan kasvutarinan kohti itsenäistymistä, valinnanvapautta ja aikuisuutta. Tiukasta opiskelusta huolimatta Yukari on epäonnistunut parhaiden koulujen pääsykokeissa, ja koulumenestyskin on jatkuvasti heikentynyt.

Vastoinkäymiset ovat tuottaneet pettymyksiä sekä Yukarille että tämän menestyskeskeiselle äidille. Kotioloja ei liiemmin ole auttanut, että Yukarin isä työskentelee ulkomailla ja pikkuveli on osoittautunut lapsineroksi. Vielä tässä elämänvaiheessa ote Yukarin elämästä on täysin hänen äitinsä käsissä.

Yukari kokee elämässään käänteen, kun hän kohtaa kadulla lävistysnaamaisen rokkaripojan Arashin sekä räikeän transgendernaisen Isabellan. Arashi ja Isabella hämmästyvät molemmat Yukarin pituutta ja mallin ulkonäköä, joten he vievät tämän mukanaan ateljeehensa, vaatemerkki Paradise Kissin päämajaan.

Paradise Kissin jäsenet opiskelevat muotisuunnittelua nokkelasti nimetyssä Yazawan taidekoulussa. Kollektiivi valmistaa asuja yhdessä johtajansa, ala-asteelta vaatteita suunnitelleen Georgen johdolla. Koulu on järjestämässä muotinäytöksen, jossa parhaat puvut palkitaan, mutta aikaa näytökseen ei ole enää paljoa, joten ryhmällä alkaa olla todella kiire valmistaa asunsa. He pyytävät mallikseen Yukaria, joka suhtautuu ideaan aluksi äärimmäisen vastahakoisesti.

Viiden luvun pituinen ensimmäinen suomenkielinen osa ehtii hädin tuskin aloittamaan tarinan. Tapahtumia on aika lailla, mutta pituutensa takia ensimmäinen osa tuntuu aika vauhdikkaalta ja sekavalta. Täysikokoinen pokkari tasapainottaisi tapahtumia hieman.

Kuinka tyttö vaihtoi koulukirjat catwalkiin

Aikansa venkoiltuaan Yukari lupautuu malliksi lapsekkaan sõpön Miwakon ja kylmän karismaattisen Georgen suostuttelemana, vaikka kokeet lähestyvät ja iltakoulu vie aikaa. Näin Yukari alkaa salaa viettää aikaa Paradise Kissin jäsenten kanssa ja samalla lintsata iltakoulusta.

"Yukari osaa olla kovapäinen, mutta on samalla korviaan myöten ihastunut ja pelkää hylätyksi tulemista."

Kuten arvata saattaa, tämä heikentää koulutuloksia entisestään.

Paradise Kissin omaperäiset taiteilijasielut edustavat vapautta ja täysin päinvastaista elämää kuin mihin Yukari on tottunut. Juuri tämän erilaisuuden kautta Yukari alkaa kyseenalaistaa sitä, mitä hän haluaa elämältään. Seura paitsi muuttaa Yukarin ajattelutapaa ja otetta elämään myös tarjoaa ensimmäisiä kunnon ystäviä, joita elämä koulunpenkin ja pulpetin välissä ei ole antanut. Erityisesti Miwakosta – joka alkaa kutsua Yukaria lempinimellä Caroline – muodostuu Yukarille todella tärkeä ihminen.

Miwako näyttää Yukarin valokuvan isosiskolleen, vaatesuunnittelija Mikakolle (tuttu *Gokinjo Monogatarista*), joka ihastuu Yukarin piirteisiin ja järjestää tälle mallikeikan. Ovet kohti uusia mahdollisuuksia aukeavat.

Kohti itsenäisyyttä

Teini-iän myllerryksessä Yukari tahtoo jo aikuistua ja itsenäistyä tietämättä kuitenkaan sen tarkemmin, mitä se käytännössä tarkoittaa ja vaatii. Hänellä ei ole erityistä naisesikuvaa, mutta Paradise Kissin jäsenillä on kaikilla unelmia ja tavoitteita, siinä missä Yukarilla itsellään ei ole mitään tulevaisuudensuunnitelmia.

Tähän asti Yukarin ainoa oljenkorsi on ollut koulu, joka on edustanut vain hänen äitinsä unelmia. Mahdollisuus mallintöille avaa kuitenkin aivan uuden maailman, josta Yukari haluaa pitää kiinni. Erityisesti ammattilaisten kehut ja kannustus saavat Yukarin innostumaan ja uskomaan, että hän on löytänyt oman juttunsa. Valitettavasti Yukarin äiti ei ole samaa mieltä.

Yukari pääsee todellakin kokeilemaan rajojaan äidin vastustaessa koulunkäyntiä haittaavaa mallinuraa, ja hän päätyy karkaamaan kotoa. Valitettavasti lapsuudenkodin hylkääminen ei vielä tarkoita aikuisuutta, ja Yukari joutuukin opettelemaan nielemään ylpeytensä.

Kuten perinteiseen tyttöjensarjaan kuuluu, löytyy *Paradise Kissistäkin* hyvän ja pahan pojan välinen vastakkainasettelu. Kouluihastus, huippuoppilas Tokumori, on huolissaan Yukarista, pyytää tätä palaamaan kotiin ja yrittää auttaa koulun kanssa. Toisaalta Paradise Kissin johtohahmo George kannustaa Yukaria tekemään niin kuin haluaa. Ja totta kai Yukari ottaa tältä pahalta pojalta karkumatkalla huonoja vaikutteita. Yllättävät rakkaudentunteet tylyä ja itsepäistä Georgea kohtaan herättävät Yukarissa myös ensimmäisiä seksuaalisuuden kokemuksia.

Onnettomalta haiskahtava rakkaustarina

Yukari lankeaa Georgen charmiansaan helposti – poika on komea, kutsuva ja halutessaan vakuuttava puhumaan. Valitettavasti rakkaustarina on pinnallinen ja vaikea. George on naistenmies, ja hänen unelmanaisensa ei tanssi miehen pillin mukaan tai ole tästä liian riippuvainen. Yukari osaa olla kovapäinen, mutta on samalla korviaan myöten ihastunut ja pelkää hylätyksi tulemista. Yukarille tuottaa vaikeuksia vastata Georgen ihanteita ja miellyttää tätä, joten suhde vaikuttaa kovin yksipuoliselta.

Kieltämättä Yukaria käy sääliksi, kun hän antaa Georgen pompotella itseään halunsa mukaan. Pojasta näkee kauas, ettei tästä voi seurata hyvää, mutta kokematon, heikkotahtoinen Yukari ei osaa vastustaa pojan kiehtovaa puolta. Toisaalta suhde Georgen kanssa on kasvattava kokemus, joka vahvistaa Yukaria entisestään. Lisäksi Yukari on tarpeeksi teräväpäinen tajuamaan ongelmat itse – hän ei vain osaa tehdä niille mitään.

Yukarin tarina tuo mieleen täydellisen teinikapinakarikatyyrin, mutta Yazawa onnistuu rakentamaan sen ilman liioittelua. Erityisesti Yukarin eksyneisyys karkumatkallaan tekee tarinasta mukavan todenmukaisen ja Yukarista helposti samaistuttavan. Yukarilla on täysi työ valita, kenen neuvoja kuuntelisi, kun kaikilla tuntuu olevan eri mielipide siitä, mikä olisi hänelle parasta. Hän onnistuu kuitenkin poimimaan parhaat neuvot, ja viimeisessä pokkarissa odottaakin jo kypsempi nainen.

Ihania vaatteita ja kauniita yksityiskohtia

Paradise Kississä Yazawan tyyli on jo kehittynyt *Gokinjo Monogatarin* tasosta vastaamaan *Nanasta* tuttua tasaista laatua. Osa taustoista on samaa mössöä kuin ennenkin, mutta muuten piirtojälki on jo huomattavasti selkeämpää ja hahmot terävämpiä. Yazawan piirtämät vaatteet ovat upeita, ja tällä onkin vapaus luoda muotiammattilaisille lähes millaisia asuja tahansa. Luovat vaateratkaisut takaavat sen, että ne näyttävät hyvältä vielä näin yli kymmenen vuotta myöhemminkin. Vuonna 1967 syntynyt Yazawa on itse aikoinaan opiskellut muotia, ja se kieltämättä näkyy varsinkin *Paradise Kississä* yksityiskohtaisina vaate- ja asustesuunnitteluina.

Rastereita käytetään sopivasti lähinnä korostamaan vaatteiden materiaaleja ja kuvioita. Yazawa osaa myös taidokkaasti korostaa hahmon persoonallisuutta paitsi ilmeillä, myös pukeutumisella, koruilla, kampauksilla ja asusteilla. Isabellan äidillistä, hienostunutta naispersoonaa tehostavat isot hatut ja näyttävät meikit sekä mekot. Miwako taas on viattoman lapsekas, ikuinen pikkutyttö, joka pukeutuu söpöihin pikkumekkoihin, korostaa pieniä pyöreitä huuliaan ja pitää hiukset massiivisilla kiharoilla.

Paradise Kiss on suhteellisen lyhyt sarja, mutta Yazawa osaa käyttää vähät ruutunsa huolella. Ensimmäisessä osassa ehditään tempaista mukaan kaikki tarinalle oleellisimmat henkilöt, ja Yukarin persoonasta voi muodostaa jo aika hyvän kuvan. Rajattu tapahtuma-aika ja tarinalle selkeästi määritelty maali – muotinäytös – jättävät tilaa muullekin kuin pääjuonen kuljetukselle. Esimerkiksi kaikkia päähahmoja ehditään sivuta hieman pintaa syvemmältä ja juuri sen verran kuin on tarpeellista.

Yazawalla on mielestäni ihana taito tehdä hahmoista persoonallisia ilman, että he olisivat mustavalkoisia. Tästä hyvä esimerkki on George, joka osaa olla inhottava, ylimielinen ja välinpitämätön, mutta kuitenkin viileän järkevä. Vaikka George saakin usein Yukarin vaikuttamaan lapselliselta, on hän usein oikeassa ja saa näin Yukarin pohtimaan asioita uudestaan. George onkin kuin *Nanan* Takumin henkinen esisisä – ja on vaikea sanoa, kumpi osaa olla päähenkilölle inhottavampi.

Yazawa tykkää ilmeisesti näperrellä pienten yksityiskohtien kanssa ja luoda draamaa jo pelkästään hahmojen ilmeillä ja puheilla. Valitettavasti nämä yksityiskohdat eivät ihan yltäneet Madhouse Studiosin vuonna 2005 tuottamaan 12-osaiseen animesarjaan, jonka ohjasi persoonallisesta tyylistään tunnettu **Osamu Kobayashi**. Animessa käytetään liiaksi asti stillkuvaa, ja mutkat on vedetty suoriksi niin ilmeiden kuin piirrosjäljenkin osalta, mutta se on ihan kelpo katsottavaa. Haluaisin nähdä, miten kesällä 2011 ilmestynyt näytelty elokuva onnistui toteuttamaan tarinan.

"Yazawalla on mielestäni ihana taito tehdä hahmoista persoonallisia ilman, että he olisivat mustavalkoisia."

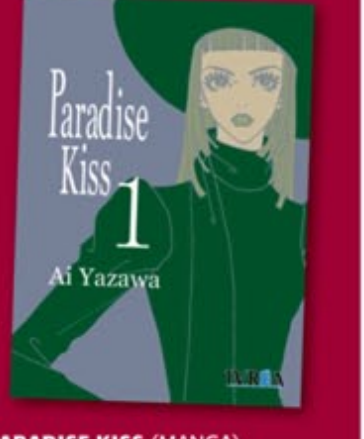

PARADISE KISS (MANGA)

Alkuperäisnimi: パラダイス・キス / Paradaisu kisu
Tekijä: Ai Yazawa
Kustantaja: Ivrea Suomi
Ikäsuositus: 12+
Kieli: Suomi
Kääntäjä: Anna Elo
Osia suomeksi: 1/10
Julkaistu: 11/2011 (Japanissa 1999–2003)

Kaksipiippuinen suomijulkaisu

Ivrean suomenkielinen *Paradise Kiss* -julkaisu herättää ristiriitaisia tunteita. Pokkari on normaalia isompikokoisempi ja kannet hopeanhohtoiset. Käytetty paperi on sileää, tiivistä ja puhtaan valkoista, mikä takaa ehdottoman timanttisen painojäljen. Pienimmätkin yksityiskohdat ovat toistuneet täydellisesti, ja myös mustat alueet ovat puhtaan mustia.

Julkaisussa on kuitenkin seurattu argentiinalaista mallia, ja näin alun perin viisiosainen sarja on jaettu kymmeneen osaan. Tämä tekee yksittäisestä osasta harmillisen ohuen ja aavistuksen ryhdittömän lärpäkkeen. Normaalikokoiseen pokkariin tottuneena oli kieltämättä aika kova järkytys poimia ensimmäinen osa kaupan hyllyltä.

Tuplamäärä ostettavaa

Ivrean kotisivujen Kysymyksiä ja vastauksia -palstalla on kerrottu, että paksuuteen on vaikuttanut päätös julkaista sarja samalla tavalla kuin Japanissa, suurikokoisena ja hopeisilla kansilla. Jos sarja olisi julkaistu alkuperäisinä 200-sivuisina pokkareina, olisi yksittäisen osan hinta noussut yli kymmenen euron. Ivrean edustajan mukaan tämä sopisi kioskien sijasta paremmin kirjakauppoihin, johon taas Suomessa ei ole totuttu.

Täytyy myöntää, että erityisesti paperi- ja painolaatu ja suurehko koko tekevät oikeutta Yazawan yksityiskohtaisille vaatedesigneille, mutta kiiltävät kannet tuntuvat aavistuksen turhilta eivätkä tuo teokselle erityisesti lisäarvoa. Olen lukenut aiemmin myös Tokyopopin englanninkielisen julkaisun, eivätkä hieman erilainen paperi tai kiiltokansien puuttuminen vaikuttaneet lukukokemukseen mitenkään.

Toinen pituuden tuoma ongelma liittyy itse tarinaan. Ensimmäisessä osassa tapahtuu paljon, ja puolikkaassa pokkarissa ehkä liian nopeasti. *Paradise Kissin* tarina etenee aika hektisesti ja tapahtumat sijoittuvat lyhyelle aikavälille, joten kymmenen osaa hidastaa tarinan etenemistä aikalailla. Sarja vaatii lukijalta kärsivällisyyttä, vaikka uusi osa ilmestyykin kuukausittain. Lyhyys saattaa vaikuttaa jo ensimmäisen osan aikana, sillä pokkari saattaa olla liian lyhyt herättääkseen lukijan mielenkiinnon. Japanissa on toki totuttu lukemaan sarjasta ensin ainoastaan yksi luku, mutta Suomessa on totuttu kokonaiseen pokkariin.

Vertaisin *Paradise Kissin* suomijulkaisua huippuravintolan annokseen – kyllähän hinta-laatusuhde on kohdallaan ja ruoka maistuu hyvältä, mutta ei siitä vatsa täyty.

Pieniä moitteita käännöksessä

Anna Elon espanjasta tehty käännös on tyylillään sopiva, mutta sisältää paikoitellen hassulta kuulostavia ilmaisuja, kontekstiin sopimattomia kommentteja ja kummallisia kielioppivirheitäkin. Saatan kuulostaa pilkunviilaajalta, mutta minulle nämä särähtivät korvaan. Jos ei ole liian tarkka, ei näihin edes välttämättä kiinnitä huomiota. Toivon mukaan moiset pikkumokat karsiutuvat seuraavissa osissa.

Valitettavaa on, ettei sarjaa ole käännetty suoraan japanista. Selkeyden kannalta on kuitenkin ehdottomasti plussaa, että kulttuuriin liittyvät viittaukset on selitetty pokkarin lopussa, eikä yritettykään mahduttaa varsinaisille sivuille.

Lisäksi kiinnitin huomiota äänitehosteisiin. Useissa mangajulkaisuissa on vain kirjoitettu tehoste japanilaisen tehosteen viereen. Tässä hauska huomio on, että alkuperäiset japanilaiset äänitehosteet on otettu kokonaan pois ja korvattu länsimaalaisilla. Myös taustatekstit ja puhekuplien ulkopuoliset repliikit on editoitu sataprosenttisesti, mitä yksikään toinen suomeksi julkaiseva kustantaja ei tee.

Mietin usein, ostanko sarjat englanniksi vai suomeksi. Valintaan vaikuttavat yleensä nimenomaan paperi- ja käännöslaatu sekä totta kai hinta. *Paradise Kissin* suomikäännös ei ole maailman huonoin, mutta sisältää häiritseviä pikkuvirheitä. Olen ehkä vähän kriittinen koko ajatukselle puolittaa pokkarit, mutta haluan mangani pokkareina, en lehtinä. Olen valmis luopumaan kiiltokansista ja puhtaan valkoisesta paperista, jos saan tasaisen hyvän käännöksen ja pokkarini 200-sivuisena.

TEOS: ●●●
Ostokelpoinen

Ai Yazawa tarjoaa loistavan kasvutarinan ja hyvää draamaa. Ehdottomasti lukemisen arvoinen teos, joka tarjoaa myös ekstrasilmäkarkkia vaatefaneille.

JULKAISU: ●●○

Loistava paperi ja selkeä painojälki, mutta käännös ja lyhyys horjuttavat julkaisun laatua. Jos epäröit ostamisen kanssa, kannattaa ainakin lainata, sillä tarina on lukemisen arvoinen.